

VAKTECHNISCHE DOELEN HARP¹

Elke vaardigheid is gekoppeld aan een basiscompetentie².

EERSTE GRAAD

Vakdeskundigheid inzetten (2.7 - 2.10)

De leerling kan (met instructies van de leerkracht) een goede houding aannemen.	2.7 2.10
De leerling kan de noten linken aan de snaren.	2.8
De leerling kan wat hij hoort linken aan de snaren.	2.8
De leerling kan vlot spelen met de tweede vinger, eventueel 1, 2 en 3 plaatsen.	2.7
De leerling maakt kennis met de bouw van de harp.	2.10

Creëren en (drang tot) innoveren (2.4 - 2.6)

De leerling maakt kennis met het creëren (van klanken).	2.6
De leerling ontdekt de harp op ludieke manier met de nadruk op spelplezier.	2.6

Individuele gedrevenheid tonen (2.1 - 2.3)

Onderzoeken (2.11 - 2.14)

Relaties bouwen en samenwerken (2.15 - 2.18)

Presenteren (2.19)

De leerling bereidt zich voor op een toonmoment, ter evaluatie.	2.19
---	------

Leermiddelen

In de lespraktijk vooral vertrekken vanuit het creëren.

Evaluatie

De voorkeur gaat uit naar een toonmoment in groep met feedback achteraf.

¹ Deze doelstellingen zijn vastgelegd door de aanwezige leerkrachten harp op de brainstormsessie door Harppunt vzw op 20 september 2019. Deze doelstellingen kunnen dienen als leidraad bij het opstellen van een leerplan.

² Basiscompetenties opgesteld door de Vlaamse Overheid, te raadplegen op: www.onderwijsdoelen.be

TWEEDE GRAAD

Vakdeskundigheid inzetten (2.12 - 2.25)

Het instrument

De leerling maakt kennis met de geschiedenis en de ontwikkeling van de harp.	2.13
De leerling heeft weet van de werking en de bouw van de moderne harp.	2.13
De leerling heeft elementaire kennis over de behandeling en het onderhoud van het instrument (stemmen, onderhoud, vervangen snaar,..)	2.13 2.24
De leerling kan de te vervangen snaar benoemen (juiste octaaf en letterbenaming).	2.13 2.24

Het bespelen van de harp

De leerling kan een goede houding aannemen (romp, armen, knieën, voeten en hoofd).	2.13 2.24
De leerling kan een goede hand- en vingerpositie aannemen (schone handen en korte nagels).	2.13 2.24
De leerling articuleert met de vingers.	2.13
De leerling kan de vingers correct plaatsen.	2.13
De leerling wordt zich bewust van de relatie: tokkelwijze- klankkwaliteit - dynamiek: "spelen met de oren".	2.12 2.14 2.17
De leerling kan de verschillende intervallen spelen (niet gebonden).	2.13
De leerling kan drieklanken spelen.	2.13
De leerling kan alle vingerverbindingen uitvoeren.	2.13
De leerling kan onderdoor zetten met de 2e, 3e en 4e vinger.	2.13
De leerling kan vingerzettingen volgen.	2.13 2.14
De leerling kan eenvoudige klepjeswijzigingen uitvoeren, indien nodig.	2.13
De leerling kan overzetten met de duim.	2.13
De leerling kan arpeggio spelen.	2.13
De leerling maakt kennis met speciale effecten, waaronder harmonieken en glissando.	2.13

Uitvoeren van een partituur

De leerling kan zelf luidop tellen tijdens het spelen.	2.15 2.17
De leerling kan bewust solmiseren.	2.14
De leerling kan een verband leggen tussen het notenbeeld en de vingerafstand.	2.16
De leerling traint de hand-oogcoördinatie	2.16
De leerling kan een link leggen tussen de voortekening en de klepjes / pedalen.	2.14

De leerling wordt bewust van de harp als akkoordinstrument: posities en omkeringen.	2.14 2.16 2.25
---	----------------------

Studiehouding

De leerling ontwikkelt een goede studiehouding.	2.5 2.12
De leerling kan oefenen met regelmaat.	2.12
De leerling kan luisteren naar anderen.	2.19

Individuele gedrevenheid tonen (2.1 - 2.5)

Creëren en (drang tot) innoveren (2.6 - 2.11)

Onderzoeken (2.26 - 2.33)

Relaties bouwen en samenwerken (2.34 - 2.37)

Presenteren (2.38 - 2.39)

Leermiddelen

- Leerlingen die nog geen tijdsbesef hebben: aanduiden hoeveel keer ze iets moeten oefenen
- Een oefenschema opstellen
- Belonen (bijvoorbeeld met stickers) wanneer een stuk afgewerkt is (*eventueel doelstelling 2.20*)
- Voortdurend demonstreren, uitleggen en controleren (rondlopen)
- Inoefenen
- Vragen stellen, de leerlingen stimuleren zelfstandig na te denken
- Het internet raadplegen (youtube, google, etc.), afbeeldingen tonen en aanmoedigen tot beluisteren van opnames etc. (*eventueel doelstelling 2.22*)
- Opnames beluisteren en/of maken (met of zonder videobeeld) (*eventueel doelstelling 2.22*)
- Streepje op vinger zetten waar die de snaar moet raken om juiste speelpositie te geven, duimbeweging illustreren met indrukken punaise
- Concertbezoeken (*eventueel doelstelling 2.25*)
- Deelname aan een harpdag (*eventueel doelstelling 2.25*)

DERDE GRAAD

Vakdeskundigheid inzetten (2.12 - 2.23)

Het uitbreiden van de vaktechnische vaardigheden beperkt zich in de derde graad tot een minimum.

De leerling kan met de linkerhand open octaven spelen met de duim.	2.13
De leerling kan een melodelijn spelen met de duim.	2.13
De leerling kan uitgebreide, gearpeggieerde akkoorden met gekruiste handen spelen.	2.13
De leerlingen kan glijden.	2.13
De leerling heeft kennis gemaakt met en beheerst een aantal bijzondere effecten waaronder harmonieken en glissandi.	2.13
De leerling beheerst pedaalwissels / klepjeswijzigingen.	2.13 2.14
De leerkracht geeft de aanzet tot het verbinden van tweeklanken (1/3 2/4)	2.13
De leerling streeft naar een correcte weergave van de partituur in zijn harpspel.	2.19
De leerling speelt (bewust) toonladders in een bepaalde toonaard.	2.14
De leerling heeft kennis van eenvoudige akkoordenleer.	2.14
De leerling kan snaren vervangen.	2.13 2.22

Individuele gedrevenheid tonen (2.1 - 2.5)

De leerling interpreteert de partituur op persoonlijke wijze.	2.2
De leerling hanteert een goede studiehouding.	2.5

Creëren en (drang tot) innoveren (2.6 - 2.11)

De leerling interpreteert de partituur op persoonlijke wijze.	2.9 2.10 2.11
---	---------------------

Onderzoeken (2.24 - 2.33)

De leerling is zich bewust van de toonaard waarin hij speelt.	2.19
De leerling heeft noties over de geschiedenis en ontwikkeling van het instrument.	2.26
De leerling neemt een zelfkritische houding aan.	2.16
De leerling kan zelf een vingerzetting zoeken.	2.27
De leerling heeft kennis van eenvoudige akkoordenleer.	2.25

Relaties bouwen en samenwerken (2.34 - 2.38)

Presenteren (2.39 - 2.40)

Leermiddelen

- Hulpmiddelen aanwenden in de les en erop wijzen
- Opnames maken

- Zelfstandig laten stemmen
- Verschillende interpretatiemogelijkheden bespreken en uitproberen
- Partituur laten lezen of zingen voor het spelen
- Imiteren wat de leerling (fout) speelt
- Harmonisch bewustzijn ontwikkelen
- Concertbezoeken
- Muziek beluisteren
- Etudes en stukken in stijgende moeilijkheid
- Herhaling
- Voorspelen
- Hulpmiddelen: van langzaam naar snel, gebroken ritme, op verschillende plaatsen beginnen, overdrijven, pedaalschema's, pedalen inoefenen zonder vingerspel, moeilijke passage achterwaarts studeren : eerst eind - dan beetje bij beetje naar voren

VIERDE GRAAD (beroepskwalificaties)³

Techniek, materiaal en basisvaardigheid beheersen

Technische vaardigheden:

- Doorlopende akkoorden met 1 hand, 4 vingers
- Neerwaartse arpeggio
- Aanzet tot intervalverbinding met glijdende duim en 2,3,4
- Triller
- Aanzet tot bisbigliando
- Enharmonie
- Avant-garde effecten
- Verschillende articulaties kunnen gebruiken

Interpretatie van muziekstukken

Werken met/aan kwaliteit

- Kennismaking met zoveel mogelijk werken op niveau hogere graad.
Niet alleen solo's, maar zeker ook samenspel in vele combinaties : met fluit, zang, viool, koor, harp,...
- Ook beluisteren, doorlezen, voorspelen, moeilijkheidsgraad leren beoordelen

Werkhouding ontwikkelen

Vakkennis hanteren

- Analyse van muziekstukken

- Verwerven van zelfstandigheid op drie gebieden :
 - analyse en interpretatie van een werk
 - repertoirekeuze
 - studiemethode.

- Opbouw van een breed repertoire, als voorbereiding op hogere studie of als afronding.

Curriculumdoelstellingen

In de vierde graad is het bereiken van zelfstandigheid het voornaamste doel. Daarnaast moet een breed repertoire opgebouwd worden.

Diversifiëring:

- Afronding van de opleiding:

- Zo breed mogelijk repertoire op niveau HG leren kennen
- Studiemethode gericht op het onderhouden van de verworven vaardigheden, "op niveau blijven"
- Speelgelegenheden zoeken (samenspel, amateurorkesten, websites)

- Voorbereiding op hoger onderwijs:

- werken aan repertoire dat steeds virtuozier wordt en een steeds verfijndere techniek vereist
- studiemethode gericht op langer studeren, doorzetting, moeilijkere techniek

³ De beroepskwalificaties voor de vierde graad zijn op dit ogenblik nog in opbouw. We zullen dit in de toekomst updaten.